

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Philippi Melanchthonis Grammatica Latina

Melanchthon, Philipp

Wittebergae, 1621

Caput XV. Syntaxis verborum cum ablativo

[urn:nbn:de:bsz:31-112308](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-112308)

Pati tyrannidem. Justin. l. 16. pro tugavev'sedz.
Pati lucem & timorem. Val. l. 1. Arg. pro, Vi-
vere & Timere.
Pati occasum. Claudian. Gigant. pro occidere.
Paticultus. Ovid. 1. Fast. pro Coli.

CAPUT XV.

SYNTAXIS VERBORUM

cum Ablativo.

REGULA I.

* Passiva verba omnia Ablativum ¹ agentis
 asciscunt cum Præpositione ² A vel AB. ut:
Laudatur ab his: culpatur ab illis. Hor. l. 1. sat. 2.
Ego quoque a meis me amari & magnipendi
postulo. Ter. Ad. 5. 4.

1.
2.

Sic etiam Neutra atque Deponentia pas-
 sive significantia. ut:

Liquescit a Sole. Salve ab amicis.
Perit ab Hannibale. Mori ab ense, Lucan.
Vapulat a Magistro: Rem atrocem a servis suis
passus est. Plin.

† Excipe, *Oblector & Delector*, quæ sine
 Præpositione Ablativo junguntur. ut:

Oblectari ludis. Cic. pro Mur. Delectari decla-
matorio genere. Cic. l. 3. Q. Fr. Crimnibus in-
ferendis. de Amic. Cogitatione speq. pro Arch.

△ Cicero tamen etiam dixit: *Delectari ab*
aliquo. in Or: Delectari in aliquo re. l. 1. Fin. &
2. de leg.

REGULA II.

△ *Facio, Fio, & Futurus sum*, peculiari si-
 gnifica-

gnificatione eleganter vel Ablativo jungantur, subintellecta Præpositione DE, quæ etiam nonnunquam expressè additur: vel cum Dativo. ¹ ut:

1. *Tu fortasse quid me² fiat, parvipendis. Ter. Heaut. 4. 3.*
3. *Quid de³ Pub. Clodio fiat, rescribe. Cic. Att. l. 2.*
4. *Quid tu huic homini⁴ facias? Cic. pro Cæcin.*

REGULA III.

* Ablativo casu cum Verbis convenientibus junguntur, quæ Causam, Instrumentum, Modum, Partem, Excessum, & similem Circumstantiam, vel Adjunctum significant. ut:

1. *Oderunt peccare boni virtutis amore. ¹ Hor. l. 1. ep. 17.*
2. *Ferit illum gladio. ² Percutio hunc pugno.*
3. *Res magna dexteritate³ acta.*
4. *Laborare capite, ⁴ pedibus, intestinis.*
5. *Scipio omnes sale⁵ facetiisque superabat. Cic. 2. de cl. or.*
6. *Florere fama, ⁶ genere, rebus gestis.*
7. *Laborare febris, ⁷ morbo.*

NOTA. † I. Ablativus Causæ vel similis Circumstantiæ, interdum etiam Præpositionem admittit. ut: ⁸

Ab omni laude felicitior. Cic. Firmus ab equitatu. Cic.

Letus de amica. Ter. Fessus de via. Cic.

Interdum permutatur Accusativo, cum Præpositione PER vel PROPTER. ut:

Quod adeptus est per scelus, id per luxuriam effundit atque consumit. Cic.

Haud

*Haud per tale sacrum, numen placabitis ul-
lum. Ov. 13. Met.*

Parere legibus propter metum. Cic.

† II. Ablativus Modi & Adjuncti, quan-
do concomitantiam quendam significat, Præ-
positionem CUM desiderat. ut: ^{9.} *Oblector me
cum Musis.*

*Concussit terq; quaterq; Casariem, cum qua ter-
ram, mare, sidera movit. Ovid. 1. Met. i. e. dum
cōcussit casariem, simul etiam movit terram, &c.*

*Rediit domum cum febris. Cic. de Or. quasi cum
comite.*

Sed Ablativus Instrumenti ¹⁰ CUM re-
spuit. ut:

*Naturam expellas furca, tamē usque recurret.
Horat.*

Ille ferro interfectus est. Cic. 2. de Or.

REGULA IV.

* Verba quæ Copiam aut Inopiam signifi-
cant, Ablativum asciscunt. ut: ^{1.} ^{2.}

Redundat sanguine. Cic. pro l. Manil.

*Integer vita scelerisq; purus Non eget Mauri
jaculis nec arcu. Hor. l. 1. od. 22.*

□ Da præcipua Verba Copie & Inopie.

Abundo, Redundo, Affluo, Diffluo, Circumfluo,
Scateo, Fluo, Mano, Egeo, Indigeo, Careo, Deficior,
Vaco, pro Careo.

NOTA. * Egeo & Indigeo etiam Genitivum
admittunt. ut:

Eget

Eget eris Cappadocum Rex. Hor. l. 1. ep. 6.

Quasi tu huius indigeas Patris. Ter. And. 5. 3.

- † Nonnunquam etiam Careo, Abundo, &
3. Scateo, ³ licet rariùs. ut:

Omnes mihi labores fuere quos cepi leves, præterquam tui carendum quod erat. Terent.
Heaut. 2. 4.

Quarum & abundemus rerum. Lucil.

Irarumque scatebat. Gell. l. 1. c. 1.

REGULA V.

- * Verba Implendi, Onerandi, Liberandi,
& his contraria, præter Accusativum, asciscunt Ablativum materiae. ut: ⁴

Implevitque, merito pateram. i. Æn.

Onerare aliquem epistolis, calumniis.

Liberare aliquem vinculis, molestiis.

□ Quæ sunt præcipua Verba Implendi, Onerandi, Liberandi & c?

Impleo, Compleo, Expleo, Repleo, Satio, Saturo, Farcio, Refercio, Ingurgito, Cumulo, Augeo, Obruo, Locupletio, Dito, Beo, Dono, Exhaustio, Viduo, Spolio, Nudo, Orbo, Emungo, Privo, Fraudo, Evertio: Onero, Premo, Opprimo: Levo, Exonero: Libero, Solvo, Exsolvo, Expedio, Abdico: Alligo, Obligo, Astringo, Impedio, Implico, Irreritio, Illaqueo. Quibus adde, Afficio, Muneror, Dignor, Deditior, Prolequor, & c:

5. NOTA. † I. Compleo, Impleo, ⁵ Saturo, Ob-
saturo, etiam Genitivum admittunt. ut:
Errorum ambo ego illos & dementia complebo.
Plaut. Amph.
Adolescentem suæ temeritatis implet. Liv. l. 1.
ab U. C.

Post-

Postquam dextram

Natu propediem

Heant.

Δ Impleo, inter-

rum cum Prepositi-

Rei immo uterque p-

na implet a-

Hic de flexa lo-

cet Mar-

Δ II. Careo &

Relativi, Demoni-

reperitur. ut:

Quia quod a-

latus sciet

RE

† Induo, Ex-

stergo, Instergo

cum Accusati-

Ablativo rei.

induo, Exno

Dono tibi libro-

Impertio, or, tibi

Comitatem grav-

ta splendore

pro Planc.

Folia instergunt

re oleum sa-

Sperno commeatum

bell. Pen. Uti-

rent. Cas. de

NOTA Δ I.

more Græcorum

Postquam dextra fuit cædis saturata. Virg.
Næ tu propediem istius obsaturabere. Terent.
Heaut. 4. 8.

△ *Impleo*, interdum etiam habet Ablativum cum Præpositione DE. ut:

Res iam universas profundam, de quibus volumina impleta sunt. Cic. 4. Ac. qv.

Hos nisi de stæva loculos implere moneta Non decet Martial.

△ II. *Careo* & *Scateo*, etiam Accusatiivo Relativi, Demonstrativi, vel Indefiniti, juncta reperiuntur. ut:

Quia id quod amo, careo. Plaut. Curc.

Id tuus scatet animus. Plaut. Persa.

REGULA VI.

† *Induo*, *Exuo*, *Dono*, *Impertio* vel *or*, *Aspergo*, *Inaspergo*, *Intercludo*, habet vel Dativum cum Accusativo rei, vel Accusativum cum Ablativo rei. ut:

Induo, Exuo tibi vestem. Induo, Exuo te veste.

Dono tibi librum. Dono te libro.

Impertio, or, tibi salutem. Impertio te salute.

Comitatem gravitati aspergere. Cic. pro Mur. Vita splendorem maculis aspergis istis. Cic. pro Planc.

Folia inaspergunt potionibus. Plin. 12. 17. Inaspergere oleum sale. Cato cap. 67.

Spem commeatus hostibus interclusuri. Liv. de bell. Pun. Uti frumento Casarem intercluderent. Cas. de bell. Gall.

NOTA. △ I. Verba Vestienti, in Passivo, more Græcorum cum Accusativo inveniuntur,

tur, tam materiae vestientis, quam rei vestientis. ut:

Induitur vestem. Curt. l. 30.

Induta cornibus aurum victima. Ovid. 7. Met.

Nondum teneras vestita genas. Sen. Herc. Oer.

2. Δ II. *Excalceo, Discalceo,*² tantum cum Accusativo Subjecti inveniuntur. ut: *Excalceare pedes. Svet. Vitell. c. 2.*

Δ III. *Discingo* autem, non tantum Accusativum Subjecti habet: ut: *Discingere dolos. Sil. l. 7.* Sed praeter Accusativum, etiam Ablativum rei. ut:

Peltatam Scythico discinxit Amazona nodo. Mart. 9. 104.

Stat. lib. 6. Theb. Pictor discingit pectora limbo.

In Passivo autem Ablativum rei habet. ut: *Discingi armis. Sil. l. 8.*

REGULA VII.

† Verba Mercandi, Contrahendi, & Taxandi, asciscunt Ablativum precii sine Praepositione. ut:³

Spem precio non emo. Ter. Ad. 2. 2.

Vendidit hic auro patriam. Virg. 6. Aen. *

Senatus tritici modium tribus denariis estimavit. Cic. 5. Verr.

□ *Da praecipua Verba Mercandi, Contrahendi, Taxandi.*

Emo,

Emo, Coemo, Reito
Arredo, Distrabo, Ver
lo, Liceo, 4. Liceo
Tato, Estimo | i. e. Ta
to, Regressiva, quibus
modi possit.

Δ Sic & Ablat

Paro, Florino, Quo
mo, Nomo, Villo, etia
adatur. ut: 5

Haud illi stabum
10. An.

Δ Excipiuntur
dem, Quanti, Qua
ra. ut:

Emi homo cupi
3. Off.

Tauridem rea
pens f

Magis illa gura
fat, 11

Docuit nemine
Plin. 3

Non vendo pluri
novis, C

Ex his, Tanti
Monis, in Ablati

Substantiva ut:

Tanto precio em
lav. fat.

Mercatur tres li
quod erat pe

Emo, Coëmo, Redimo, Mercor, Comparo, Vendo, Divendo, Distraho, Venundo, Veneo, Sto, Consto, Valeo, Liceo, 4. Liceor, Licitor, Addico, Loco, Conduco, Taxo, Æstimo [i. e. Taxo] Sum [pro Valeo], Indico, & quævis alia, quibus Ablativus precii rectè accommodari potest.

△ Sic & Ablativos, *Magno, Permagno, Parvo, Plurimo, Quamplurimo, Paululo, Minimo, Nimio, Vili*, etiam si Substantivum nullum addatur. ut: 5.

Haud illi stabunt Æneia parvo Hospitia.
10. Æn.

△ Excipiuntur hi Genitivi, *Tanti, Tantidem, Quanti, Quanticunque*, 7. *Pluris, Minoris*. 8. ut:

Emit homo cupidus tanti, quanti voluit. Cic.
3. Off.

Tantidem redemi patrem, quanti à te redemptus sum. Sen. l. 5. contr.

Magis illa juvant, quæ pluris emuntur. Juv.
sat. 11.

Docuit neminem minoris talento annis decem.
Plin. 35. 10.

Non vendo pluris quam alii, fortasse etiam minoris. Cic. 3. Off.

Ex his, *Tanti, Quanti, Quanticunque, & Minoris*, in Ablativum transeunt, si addantur Substantiva. ut:

Tanto precio emi. Quanto metiris precio.
Iuv. sat. 9.

Mercatur tres libros nibilo minore precio, quàm quod erat petitum pro omnibus. Gell. l. 19.

NOTA. Δ I. Nonnunquam Ablativo additur Præpositio PRO, Græcorum more. ut:

Non bene pro toto libertas venditur auro.

Δ II. Sæpè Ablativus migrat in Adverbi-um. ut: *Carè, Cariùs Carissimè, Benè, Meliùs, Optimè, Malè, Peiùs, Viliùs Vilissimè, & similia.* ut:

Nihil cariùs constat, quàm quod precibus emitur. Valdè carè æstimas tot annos, quot ista ætas recipit. Cic. ad Br.

Δ III. *Sum*, etiam Genitivo exprimit precium. ut:

Quæ pluris quàm quindecim millium aris essent, in censum referre viatores iussit. Liv. l. 39.

Agellus erat, quum donarem, centum milliù. Plin. Vix puto triginta nummorum tota fuisse munera. Mart.

Δ IV. *Valeo* Ablativum ἰσχυροῦς seu precii regit. ut:

Quibus subtractis quasi minimo valeret hereditas. Ulp. L. Iulianus. § *Si venditor.* ff. de Action. empti.

Sed quando δύναμις vel æquipollentiam significat, frequentius Accusativum asciscit. ut: *Denarii dicti, quòd denos aris valebant: Quinarii, quòd quinos.* Rariùs Ablativum, ut: *Scrupulum auri nummi valet Sestertius vicenis.* Plin. l. 33. cap. 3.

REGULA VIII.

† Quæ Prohibendi significationem habent, item Auferendi, Abstinenti, Accipiendi, aut Distan-

Distanti, Ablativum
teneat vel ab.

Ignarum fucus pecuniæ

4. Georg.

Abstulit à me pecuniæ

Abstulit à me pecuniæ

Abstulit à me pecuniæ

Abstulit à me pecuniæ

Abstulit à me pecuniæ

Abstulit à me pecuniæ

Abstulit à me pecuniæ

Abstulit à me pecuniæ

Abstulit à me pecuniæ

Abstulit à me pecuniæ

Abstulit à me pecuniæ

Abstulit à me pecuniæ

Abstulit à me pecuniæ

Abstulit à me pecuniæ

Abstulit à me pecuniæ

Abstulit à me pecuniæ

Abstulit à me pecuniæ

Abstulit à me pecuniæ

Abstulit à me pecuniæ

Abstulit à me pecuniæ

Abstulit à me pecuniæ

Abstulit à me pecuniæ

Abstulit à me pecuniæ

Abstulit à me pecuniæ

Abstulit à me pecuniæ

Abstulit à me pecuniæ

Abstulit à me pecuniæ

Abstulit à me pecuniæ

Abstulit à me pecuniæ

Abstulit à me pecuniæ

Abstulit à me pecuniæ

Abstulit à me pecuniæ

Abstulit à me pecuniæ

Abstulit à me pecuniæ

Abstulit à me pecuniæ

Distandi, Ablativum asciscunt cum Præpositione A vel AB. ¹ ut: ²

I. 2.

Ignavum fucos pecus à præsepibus arcent. Virg.

4. Georg.

Abstulit à me pecuniam.

Abs quovis homine, quum est opus, beneficium accipere gaudeas. Ter. Ad. 2. 3.

Quum abessem ab Amano iter unius diei. Cic. 15. ep. 4.

□ *Da præcipua Verba Prohibendi, Auferendi, Abstinenti, Accipiendi, Distandi.*

Prohibendi. Arceo, Moveo, Amoveo, Dimoveo, Removeo, Avertio, Deterreo, Absterreo, Profligo, Prohibeo, Intercludo, Interdico, Propulso, Defendo, Custodio, Conservo, Vindico, Redimo, Libero, Pello cum Compositis, & familia.

Auferendi. Abalieno, Abduco, Abrado, Abstraho, Avello, Aufero, Avoco, Eripio, Abripio, Surripio, Furor, &c.

Abstinenti. Abhorreo, Abstineo, Contineo, Refreno, Cohibeo, Cedo, Recedo, Supersedeo, Tempero, Ferior, &c.

Accipiendi. Accipio, Audio, Emo, Conduco, Mercor, Sumo, Fœneror, Mutuo, Mutuor, 3 Reporto, Ferro, Colligo, Habeo, Haurio, & quævis verba Intelligendi & Sentiendi, &c.

3.

Distandi. Absum, Differo, Discrepo, Dissono, Discordo, Disto, Exulo, &c.

NOTA. Δ I. *Abdico & Supersedeo*, ⁴ habent Ablativum sine Præpositione. ut:

4.

Abdico me magistratū. i. e. depono magistratum.

X 2

Super-

Supersedeas hoc labore itineris. Cic. 4. ep. 2.
Supersedeo narratione. Cic.

5. 6. 7. Δ II. *Arceo, Probibeo, Intercludo, Moveo, Pello, Cedo, Absum, Exalo, Abstineo, Libero, Aufero, & quædam alia, tam sine quàm cum*

8. *Præpositione ponuntur. ut:*⁸

Ne fati nescia Dido simbus arceret. Virg.
 1. *Æn.*

Adolescentia à libidinibus arcenda est. Cic.

Δ III. *Verba quædam Auferendi, præter Accusativum Objecti, modò Dativum, modò Ablativum cum Præpositione habent.*

9. *ut:*⁹

Nemo furatur alteri. Plin. 12. 14.

Furari aliquid ab aliquo. Cic. 2. Att.

10. Δ IV. *Abhorreo etiam Accusativum regit. ut: Sævaq; abhorrebas¹⁰ prisca præcepta parentis. Catull. ep. 60.*

Pumilos, atque distortos, & omnes generis eiusdem, ut ludibria natura malignè ominis, abhorruit. Svet. Aug. c. 83.

Parum abhorrens famam. Liv. l. 4. ab U. C.

11. *Interdum & Ablativum sine Præpositione¹¹ regit. ut:*

Abhorret vero. Tacit. l. 21.

Alii talibus vitis abhorreant. Cic. de Fato.

12. Δ V. *Quædam Accipiendi verba habent etiam Præpositionem DE.¹² ut:*

Apud forum modò de Davo audiivi. Terent.

Andr. 2. 1.

Audiivi hoc de patre meo puer. Cic. pro Cor.

Fun-

Fundum mercator

Bona huius de L

pra Roic

Δ VI. *Intellig*

rem EX¹² recipi

EX Composita. u

Intellig, Cogn

Dicit, Cognov

Expelli atque e

Δ VII. *Interer*

fer, r'ie conlre

Sunt intelligens q

Hoc Dominus &

Inter Humen &

Cic. 1.

Differunt int

Res cum re

Differre pl

Concha con

Nilil aut n

est

Δ VIII. *Int*

sonne modò Ab

rei¹³ aleicit. &

Interdixit eis igit

Omn Gallia Rom

Interdixit histri

Statim illi dona

Quod posteri

Plaut. Cur. 5. 2

hæc? videntigat

*Fundum mercatus est de pupillo. Cic. pro. Flac.
Bona huius de L. Sylla sese emisse dicit. Cic.
pro Rosc.*

Δ VI. Intelligendi¹³ Verba Præpositio- 13.
nem EX¹⁴ recipiunt, ut & quædam alia cum 14.
EX Composita. ut:

*Intellexi, Cognovi, Audiui ex te.
Didici, Cognovi, Conjeci ex tuis literis.
Expelli atque ejici è prædio. Cic.*

Δ VII. Interest pro Differt, & ipsum Dif-
fert, variè construitur. ut:

*Stulto intelligens quid interest? Ter.
Hoc Dominus & Pater interest. Ter.
Inter Hominem & Beluam hoc maximè interest.
Cic. 1. Off.*

*Differunt inter se. Cic. 5. Verr.
Res cum re differt. Cic. 2. de Inv.
Differre plurimum à bestiis. Cic. 2. de Fin.
Concha conchis differunt. Plin. 1. 9. cap. 35.
Nihil aut non ferè multum differunt atates
vestra. Cic. de cl. Or.*

Δ VIII. Interdico, præter Dativum per-
sonæ modò Ablativum, modò Accusativum
rei¹⁵ asciscit. ut: 15.

*Interdixit eis igni & aqua. Cic. 1. 11. ep 1.
Omni Gallia Romanis interdixit. Cæs.
Interdixit histrionibus scenam. Svet. Demit c. 7.
Statim illi domum meam interdicam. Senec.*

Quod posterius etiam Prohibeo facit. ut:
*Plaut. Cure. 5. 2. Parentesne meos mihi prohi-
beas? vorenthalten.*

X 3 Inter-

Interdum & Ablativo Præpositio DE præmittitur. *ut* : *Interdico tibi de Medicis.*

△ IX. *Interdico, Prohibeo, Veto*, si post se Conjunctionem postulant, NE vel QVIN, vel QVOMINUS admittunt. *ut* :

Interdico, ne extulisse extra aedes puerum usquam velis. Ter. Hec. 4. 1.

Sed id neque feci adhuc, nec mihi tamen ne faciam, interdictum puto. Cic. 1. Fin.

Potuisti prohibere ne fieret. Cic. 1. Ver.

Nemo hic prohibet nec vetat, quin, quod palam est venale, si argentum est, emas. Plaut. Cur. 1. 1.

Nilil prohibet, quominus mense Julio veruacta subigantur. Colum. 2. 4.

Sed si Infinitivum regunt, Prohibitivum vocabulum planè omittunt. *ut* :

Interdixit commeatus peti. Sveton. Galba.

Prohibet facere tua presentia. Terent. Heaut. 3. 3.

Aruspex vetuit ante brumam aliquid novi incipere. Ter. Phor. 4. 4.

REGULA IX.

- I. † *Dominor*, modò Dativo¹ gaudet, modò Ablativo, sive sine, sive cum Præpositione IN; modò Accusativo, Præpositione IN vel INTER mediante. *ut* :

Dominatus est Alexandria. Cic. pro Rab. 2.

Cunctis dominabitur oris. Virg. 3. Æn.

Victis dominabitur Argis. Virg. 1. Æn.

Longa dominabitur Alba. Virg. 6. Æn.

Summa dominarier arce. Virg. 7. Æn.

Domina-

*Dominatur in eo
Inconsa Dana di
En.*

*Veni dominatur
Anual quod do
i. Met.*

*Dominari inter
Tacentum aut p
phas. O*

RE

* Ablativos al
tor, Fruor, Fungo
Glorior. Item
Alor, Laboro p
Plaut. ut.

* Utorvno.
Potitus sum
Virtute de
Gloriari ro

Labrare f

Homo conf

Pluit sang

NOTA.

Ablativos al

tivum, sive al

vum. ut. Uto

Noluerunt corp

que tant

lun mero

*Dominatur in civitate. Cic. pro Cec.
Incensa Danai dominantur in Urbe. Virg. 2.*

En.

*Venus dominatur in mentes. Lucan. l. 5.
Animal quod dominari in cetera posset. Ovid.*

1. Met.

*Dominari inter aliquos. Cas. 2. bell. Gall.
Tu centum aut plures inter dominabere Nym-
phas. Ovid. 3. Am. 5.*

REGULA X.

* Ablativos asciscunt hæc Deponentia, *U-
tor, Fruor, Fungor, ² Potior, ³ Vescor, ⁴ Nitor,* 2. 3. 4.
Glorior. † Item hæc Neutra, *Victito, Vivo pro*
Alor, Laboro pro malè habeo, Sto, ⁵ Consto, 5.
Pluit. ut:

* *Utor vino. Fruor studiis meis. Fungor officio.
Potius sum imperio. Vescor caseo, lacte, carne.
Virtute decet non sanguine niti. Claudian.
Gloriari rebus gestis. † Victito, vel vivo carne,*

lacte. Cas.

*Laborare fame, frigore, morbo. Stare pacto,
promissis.*

Homo constat corpore & anima.

Pluit sanguine, caseo, carne, lapidibus.

NOTA. † I. *Utor & Fruor,* etiam duos
Ablativos asciscunt, sive uterque ut Substan-
tivum, sive alter Substantivum, alter adjecti-
vum. ut: *Utor te Præceptore, amico, teste.*

*Noluerunt corpus feris objicere, ne bestiis quoque,
quæ tantum scelus attigissent, immaniori-
bus uteremur. Cic. pro Rosc. Amer.*

X 4

Fruor

Fruor te vicino, comite.

† II. *Potior*, frequentissimè Genitivo jungitur, etiam pro *Frui*, *Tenere*, & interdum, *Vincere*. ut:

Si eius oppidi potitus foret. Salust. Jug.

Posse illius regni potiri. Cic. 1. ad Lent.

6. *Rerum potiri putant. Cic. 2. Catil.*

△ III. *Utor*, & magis *Abutor* apud Comicos: Item *Fruor*, *Fungor*, *Potior*, *Vescor*, & *Pluit*, interdum etiam Accusativum asciscunt. ut:

Cetera, quæ volumus uti, Græca mercamur fide. Plaut. Cæs.

In Prologis scribendis operam abutitur. Ter. And.

Fruitur hanc alternas noctes. Plaut. Asi.

Me omnium officia fungi. Tacit. l. 4.

Neque boni neque liberalis functus est officium viri. Ter. Ad.

Ille alter sine labore patria potitur commoda. Ter. Ad. 5. 4.

Fortiter malum qui patitur, idem post potitur bonum. Plaut. Asi.

Ova vescentes. Plin. 9. 50.

Sacras innoxia lauros vescar. Tibull. 2. 5.

Absinthium vescuntur. Plin. 11. 27.

Sanguinem pluiffe per biduum. Liv. l. 10. b. Pun.

Pluit lapides. Valer. Max. lib. 1. de prodigiis.

△ IV. *Consto* & *Laboro*, frequenter Præpositionem *E*, vel *EX*, ante Ablativum admittunt. ut:

Quum

Quum confitem

Tulsi

Aliis conspici

Laborat è dolor

Laborare ex de

na, ex pedib

† V. *Nitor* &

nem N admittit

In bonis vita

Mil.

Injuriæ recte

Glorios etiam D

De tuis virtut

Cic. in P

† Periclitari

crimen refer

do autem lig

ut:

Periclitari

Quum

Periclitari fa

Omnia circu

Cic.

Periclitari &

Dicitur tamen

Periclitari in

Periclitari ex

RE

† *Mercor*, pro

Quum constemus ex animo & corpore. Cic. 3. Tusc.

Actio constat è voce atque motu. Cic. in Or.

Laborat è dolore. Ter. Andr.

Laborare ex desiderio, ex renibus, ex intestinis, ex pedibus, ex invidia. Cic.

† V. *Nitor & Glorior, etiam Præpositionem IN admittunt. ut:*

In huius vita nititur salus civitatis. Cic. pro Mil.

In virtute rectè gloriatur. Cic. 2. de nat. Deor.

Glorior etiam DÈ admittit. ut:

De tuis virtutibus intolerantissimè gloriaris. Cic. in Vatin.

REGULA XI.

† *Periclitor, quando ad periculum seu discrimen refertur, Ablativum postulat: quando autem significat Experior, Accusativum. ut:*

Periclitatur capite Sotades noster. Cic. pro Quint.

Periclitari fama, capite, siti, morbo.

Omnia circumspexit, omnia periclitatus est. Cic. pro Quint.

Periclitari & experiri pueros. Cic. 2. de div.

Dicitur tamen etiam,

Periclitari in exemplis. Cic. Off.

Periclitari ex canis rabiosi morsu. Plin. 32. 4.

REGULA XII.

† *Mereor, pro Commodo, asciscit Ablati-*

vum personæ, cum Præpositione DE. Sed de mercede, Accusativum rei habet. *ut:*

Benè vel Malè mereri de aliquo.
Quid meritus es? Crucem. Ter.

REGULA XIII.

△ *Volo* & *Cupio*, quum benevolentia significationem habent, dupliciter construuntur: vel cum Ablativo CAUSA: vel cum Dativo personæ; addito utrobique interdum etiam Accusativo rei. *ut:*

Tua causa volo. Illius causa valdè cupio.
Si quid nostra causa vis. Dolabella causa cupio.
Sed planè volo his magistratibus.
Magnopere eius causa vult omnia.
Ego illi omnia malo quàm mihi.

REGULA XIV.

△ Verbum *Est* in descriptione officii, postulat Ablativum officium denotantem, cum Præpositione A vel AB, præcedente Dativo possessoris aut Loci. *ut:*

Est mihi à pedibus. i. e. Est cursor meus.
Est mihi à cubiculo, à latere.
Est Electori à Concionibus, à Consiliis, à Secretis.

Est Romæ ab Epistolis.

Sic etiam ubi Verbum EST, vel eius Participium dissimulatur. *ut:*

Servum à pedibus meum Romam misi. Cic.
Philemonem à manu servum simplici morte punit. Sveron.

Libertos

*Libertos suspexit, Polybium à studiis, Narcis-
sum ab epistolis, & Palantam à rationi-
bus. Sueton.*

*Sic: Ceniden à manu habuit penè justa uxoris
loco. Svet.*

REGULA XV.

Δ Variè construitur verbum *Pendeo*. In-
terdum enim absolutè ponitur. ut:

*Tu jam pendebis, qui stultum adolescentulum
nobilitas flagitiis. Ter. Eun.*

Interdum cum Ablativo subjecti jungitur,
& vel sine Præpositione: ut: ¹

Pendentia brachia collo. Tibull. 3.7.

Vel cum Præpositione, A, Ab, E, Ex, De, In.
ut: ²

Pendet & à vestrà nostra salute salus. Ov.

Interdum cum Accusativo subjecti, median-
te Præpositione AD. ut:

Ad matrem pendere. Plin. 15.15.

*Ad sua vota pendentibus. Senec: de Tranq.
vitæ.*

Quando *Dubium*-esse significat, cum
Ablativo *Animo, Animis*: interdum & Geni-
tivo *Animi* jungitur. ut: ³

Pendemus animis. Cic. 1. Tusc.

Ego quidem vehemèter animi pendeo. Cæl. ad Cic.

Pendeo animi expectatione Corfiniensis. Cic.

Pars qua quis pendet, vel Ablativo nota-
tur, vel Accusativo, mediante Præpositione
PER. ut. *Ut tu uspiam saxi fixus asperis evisce-
ratus latere penderes. Cic. in Pison.*

Pende

S VERBORUM
Præpositione DE. Sicut
um rei habet. ut:
eri de aliq. a.
Crucem. Ter.
A XIII.
rum benevolentia
duplicitet confroam
ALISA: velcum do
obiqre interdum
illuc causa valde
is. Dolabella causa
aggratibus.
vult omnia.
quam mibi.
A XIV.
criptione officii
cium denotantem
B, præcedente Da
t:
e. Est cursor me
latere.
nibus, à Confiliu
is.
EST, vel eius Partic
eum Romam missi
seruum suspensu

Pendere per pedes. Plaut. Aſin.
Eandemq[ue] [Terram] univerſi cardine ſtare
pendentem, librantem per qua pendeat.
Plin. 2. 5.

CAPUT XVI.

SYNTAXIS VERBORUM

cum Nominibus Temporis.¹

I.

REGULA I.

* Interrogatio per QVANDO, requirit
 2-3- nomen Temporis in Ablativo² caſu. ut:³
Superioribus diebus veni in Cumanum. Cic.
Omnia plenilunio maria purgatur. Plin. 2. 98.
Imperante Auguſto natus eſt Chriſtus.

† Ablativus in hac forma, nonnunquam
 etiam INTRA ſignificat. ut:

Diebus ſexdecim abſolute quatuor Tragedia.
Cic. 3. Q. Fr.
Biſuo ſciemus. Cic. 9. Att. innerhalb zweyen
tagen.
Puncto temporis maximarum rerum momen-
ta vertuntur. Liv. l. 3. ab U. C.
Accidit paucis diebus. Inner wenig tagen.

4- NOTA. † I. Ad Interrogationem per
 QVANDO, ſequitur interdum Ablativus
 cum Præpoſitione conveniente. ut:⁷
Intempore ad eam veni. Ter.
Ut jugulent homines ſurgunt de nocte latro-
nes. Horat.

II. In-